

شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر در استفاده از صندلی ایمنی کودک در خودروها

(مطالعه موردی استان خراسان شمالی)

محمد رضا احدی^{۱*}، هادی پرویزیان^۲

۱. پژوهشکده حمل و نقل، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران

۲. دانشکده علوم و فنون راهور، دانشگاه علوم انتظامی، تهران، ایران

چکیده

سابقه و هدف: نوزادان و کودکان در خودروها نیاز به سیستم حفاظتی دارند، که با شرایط بدنی و وزنی آن ها سازگار بوده و بتواند آن ها را در مراحل مختلف رشد همراهی کند. با توجه به اینکه استفاده از کمر بند ایمنی به هیچ وجه با شرایط خاص بدنی آنان انطباق ندارد، از این رو استفاده از صندلی ایمنی کودک در خودروها امری اجتناب ناپذیر می باشد بدین جهت پژوهش حاضر به اهمیت نقش استفاده از صندلی ایمنی کودک در خودروها و کاهش تلفات رانندگی و شناسایی عوامل مؤثر در استفاده از آن در خودروها می پردازد.

روش بررسی: روش تحقیق توصیفی- استنباطی بوده که برای مشخصات جمعیت شناسی جوامع تحقیق از توزیع فراوانی (میانگین، انحراف معیار استاندارد) و از آزمون میانگین یک نمونه ای برای شناسایی عوامل مؤثر در استفاده از صندلی کودک و از آزمون فریدمن برای رتبه بندی عوامل استفاده گردید.

یافته ها: در پژوهش حاضر چهار گروه معلمان مدارس (۲۲ نفر)، مربیان مهدکودک (۱۴ نفر)، کارکنان پلیس (۱۵ نفر) و جامعه تصادفی (۸۹ نفر) به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای و تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش را پرسشنامه محقق ساخته ۱۶ سؤالی با ۴ شاخص استفاده از صندلی کودک، تصویب قوانین، طراحی و نصب صندلی کودک در خودرو و سیاست های تشویقی تشکیل می دادند که روایی آن به تأیید اساتید راهنما و مشاور و خبرگان رسید. جهت تجزیه و تحلیل داده ها به کمک نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. به کمک روش آلفای کرونباخ پرسشنامه جوامع تصادفی، معلمان مدارس، مربیان مهدکودک، کارکنان پلیس به ترتیب ۰/۷۶۲، ۰/۸۳۹، ۰/۷۲۷ و ۰/۸۰۱ به دست آمده که نشان دهنده اعتبار بالای پرسشنامه می باشد.

نتیجه گیری: نتایج آزمون میانگین تک نمونه ای و آزمون رتبه بندی فریدمن نشان داد که متغیر طراحی و نصب صندلی ایمنی کودک در خودروها تأثیرگذارترین و مهم ترین عامل در استفاده عموم از صندلی کودک دارد.

واژگان کلیدی: صندلی ایمنی کودک، تلفات رانندگی، خودروسازان

مقدمه

جهت پیشگیری های مؤثر و مستمر، می طلبد. مردم به طور روزانه با نظام های مختلف و متعددی مواجه می شوند. قابل ذکر است که از بین تمامی نظام های مذکور، نظام های عبور و مرور پیچیده ترین خطرناک ترین

صدمات و خسارات ناشی از تصادفات جاده ای، امری مهم و قابل ملاحظه است که متأسفانه در اغلب موارد نادیده گرفته می شود. سلامت عمومی جامعه، چالشی است که تلاش ها و اقدامات هماهنگ و یکپارچه ای را

نوع نظام ها می باشند. تحقیقات انجام گرفته نشان می دهد، سالانه حدود ۱/۲ میلیون نفر در تصادفات جاده ای کشته شده و بیش از ۵۰ میلیون نفر مجروح می شوند. برآورد صورت گرفته نشان می دهد اگر یک برنامه ریزی الزام آور جدید جهت پیشگیری از تصادفات انجام نشود تا ۲۰ سال آینده این آمار، ۶۵٪ رشد خواهد داشت. اگرچه باوجود تراژدی های که در پشت این آمار نهفته است، در رسانه های گروهی کمتر از معضلات دیگر به آن پرداخته می شود. گزارش جهانی در خصوص پیشگیری از صدمات و خسارات ترافیک جاده ای، اولین گزارش مهم در این زمینه بود که به طور مشترک، توسط «سازمان بهداشت جهانی» و بانک جهانی تهیه گردید. در این گزارش، تأکید شده است که سیستم های ترافیک راه، غیر ایمن بوده و به طور جدی در حال لطمه زدن به سلامت عمومی جامعه می باشند. امروزه با توجه به بررسی های صورت گرفته در خصوص علل تصادفات رانندگی، بحث ایمنی سرنشینان خودروها نیز بیشتر از گذشته مورد توجه قرار گرفته است. در این بین، کودکان سرنشینان نحیف و آسیب پذیرتر خودروها هستند که با توجه به شرایط جسمی، سنی و وزنی خاصی که دارند امکان استفاده از کمربند ایمنی جهت آنان ممکن نبوده از سویی در آغوش گرفتن کودکان نیز به هیچ وجه ایمن نیست لذا به منظور محافظت از آنها باید تمهیدات ویژه ای اندیشید. یکی از وسایل صندلی ایمنی کودک بوده که نقش محافظت کودکان را بر عهده دارد. در جوامع پیشرفته تحقیقات گسترده ای در زمینه استفاده از این وسیله صورت گرفته است. صندلی کودک نسبت به صندلی خودرو دارای پیچیدگی های خاصی است که دقت و توجه بیشتری را از زمان طراحی تا تولید و در نهایت توزیع طلب می کند، زیرا علاوه بر جنبه ایمنی، از نظر شکل ظاهری و راحتی نیز باید به گونه ای باشد که ضمن ایجاد جذابیت در آن کم تر احساس خستگی و ناراحتی کند. با افزایش وسیع و جهانی استفاده از وسایل نقلیه

موتوری، افزایش در تصادفات و مصدومیت سرنشینان وسیله نقلیه ویژه در کشورهای با سطح درآمد پایین و متوسط در پی داشت. یکی از مؤثرترین شاخص ها (معیار) برای محافظت سرنشینان به ویژه کودکان از آسیب و صدمه در هنگام تصادف، ملزومات ایمنی و استفاده از صندلی ایمنی کودک است.

متأسفانه در سطح جهان کشورهای معدودی می باشند که از وسایل و تجهیزات ایمنی موجود در وسایل نقلیه استفاده می نمایند، مطالعات صورت گرفته حاکی از آن است که یکی از اهرم های اصلی مؤثر در تشویق رانندگان و سرنشینان خودروها به منظور استفاده از این تجهیزات ایمن، متقاعد کردن رهبران سیاسی در وضع قوانین جدید توسط سیاست گذاران می باشد.

ماده ۷ معاهده وین درباره حمل و نقل راه در سال ۱۹۶۸ متذکر می شود که «بستن کمربند ایمنی برای رانندگان و مسافران وسایل نقلیه موتوری و نشستن بر روی صندلی های مجهز به چنین کمربندهایی و رعایت موارد استثنا که توسط قوانین کشوری تضمین می شود، الزامی است» (۱).

کودکان سرنشینان آسیب پذیر خودروها هستند که برای محافظت از آنان باید تمهیدات ویژه ای اندیشیده شود، یکی از وسایل محافظت از کودکان در برابر حوادث رانندگی صندلی ایمنی کودک است که نقشی غیرقابل انکاری در حفاظت از کودکان بر عهده دارد (۲).

صندلی ایمنی کودک یکی از وسایل ضروری برای حفظ ایمنی کودکان هنگام مسافرت با خودرو است که در اتومبیل نصب می شود و کودکان در آن قرار گرفته و در مقابل موانع ترافیکی حفاظت می شوند. در یک تصادف رانندگی حتی با شدتی بسیار کم، کودکان با نیروی معادل ۳۰ تا ۶۰ برابر وزنشان به جلو پرتاب می شوند، لذا به منظور جلوگیری از صدمات و تلفات وارده به کودکان ایمن ترین راه حل در خودروها استفاده از یک صندلی متناسب با وزن قد و سن کودکان است (۳).

ایمنی کودک و همچنین ارزیابی موانع و مشکلات استفاده از کمربند ایمنی و صندلی ایمنی کودک و در پایان روش برنامه ریزی و مدیریت برنامه استفاده از کمربند ایمنی و صندلی کودک پرداخته شده است (۴). گروهی از محققین در مقاله ای با عنوان فناوری های نوین صندلی کودک در خودرو به بررسی اجمالی روش های نوین از جمله اتصالات ISOFIX و LATCH، سیستم های حفاظت جانبی مانند بالشک های هوایی، محفظه ایمن، حائل ضد بازتاب و محافظ ایمنی پرداختند. آنان به این نتیجه رسیدند که استفاده از سیستم های حفاظت استاندارد، در کاهش تلفات جانی کودکان مؤثر بوده است، باین حال برخی از استفاده های نادرست، سالانه جان کودکان بسیاری را می گیرد در این مقاله نویسندگان به بررسی اجمالی و معرفی برخی از روش های نوین از جمله اتصالات ISOFIX و LATCH، سیستم های حفاظتی جانبی مانند بالشک های هوایی، محفظه ایمن، حائل ضد بازتاب و محافظ ایمنی پرداخته اند (۱).

در مقاله ای با عنوان بررسی فرصت ها و تهدیدهای اجباری شدن قانون استفاده از صندلی ایمنی کودک در ایران، گزارش شده است که با توجه به حساسیت خانواده ها درباره سلامت و ایمنی فرزندانشان و حمایت مسئولان کشور از ایجاد ایمنی و با کمک تبلیغ توسط رسانه ها و اجرا و برقراری قوانین و مقررات مربوط به اجباری کردن استفاده از صندلی ایمنی کودک و پایش آن توسط پلیس راهور ناجا عملی به نظر می رسد (۵). در گزارش جهانی درباره پیشگیری از صدمات ناشی از تصادفات جاده ای در مورد الزامی بودن بستن کمربند ایمنی و صندلی های ایمنی کودکان در وسایل نقلیه تأکید شده است (۶). در مطالعه ای به تأثیر جایگاه صندلی کودک بر روی محافظت از صدمات وارده بر روی کودکان پرداخته شده و نتایج نشان داده است که صندلی مرکزی عقب اتومبیل در قیاس با صندلی های کناری راست و چپ عقب جایگاه ایمنی برای صندلی

بر اساس مطالعاتی که صورت گرفته استفاده از صندلی ایمنی کودک در کشورهای پیشرفته توانسته از مرگ هزاران نوزاد در تصادفات پیشگیری نموده چراکه استفاده از صندلی ایمنی کودک در این کشورها اجباری بوده و در صورت عدم تبعیت، افراد ملزم به پرداخت غرامت های سنگین می گردند. این در صورتی است که در کشور ما متأسفانه به دلایل مختلف از جمله اقتصادی و فرهنگی این مهم مورد توجه قرار نمی گیرد. با توجه به تحقیقات و مطالعات صورت گرفته نقش صندلی ایمنی کودک در خودرو در کاهش صدمات و تلفات ثابت شده است. زمانی که صندلی ایمنی کودک در یک وسیله نقلیه نصب گردید، هدف بعدی اطمینان از استفاده آن در وسیله نقلیه می باشد. روش های متعددی وجود دارد که می توان در این مورد به آن هدف دست یافت. عدم استفاده از صندلی ایمنی کودک عامل خطر اصلی و مهم در مرگ و میر کودکان و مصدومیت های آنان می باشد. بار مالی افزایش مرگ و میرها و شدت مصدومیت ها می تواند تأثیر اساسی و مهم روی مسائل مالی و دارویی دولت ها و جوامع بشری هر کشور داشته باشد، که برای به دست آوردن منابع مورد نیاز در ارتباط با عواقب بعدی مربوط به قربانیان تصادف و خانواده هایشان هزینه می گردد.

هدف از ارائه این تحقیق آگاهی و ارائه راهکارها به منظور فراهم ساختن اطلاعات پایه ای در مورد چگونگی افزایش استفاده از صندلی محافظ کودک در بین عموم، به مثابه تمهیدات ایمنی و سلامت در سطح ملی است. از این رو ضرورت پژوهش حاضر اهمیت دادن به استفاده از صندلی ایمنی کودک در خودرو به منظور کاهش تلفات و صدمات وارده به کودکان می باشد.

سابقه و هدف

در کتابی با عنوان کمربند ایمنی و صندلی کودک راهنمای عملی ایمنی راه برای سیاست گذاران و کارکنان به ضرورت استفاده از کمربند ایمنی و صندلی

جدول ۱: مقدار ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه

ضریب آلفای کرونباخ	جوامع آماری
۰/۷۶۲	جامعه تصادفی
۰/۸۳۹	معلمان مدارس
۰/۷۲۷	مربیان مهدکودک
۰/۸۰۱	کارکنان پلیس

یافته‌ها

در پرسشنامه ای که توسط محقق تهیه شده است در بخش اول سؤالاتی پیرامون مشخصات فردی افراد شامل جنسیت، تحصیلات، سن و وضعیت تأهل آورده شده بود که جوامع مذکور (جامعه تصادفی، معلمان مدارس، مربیان مهد و کودک و کارکنان پلیس راهنمایی و رانندگی) آن را تکمیل نمودند. (جدول ۲).

همان طور که در جدول ۱ مشاهده می شود بیشترین جوامع آماری تحقیق را جوامع تصادفی تشکیل می دادند (۸۱ نفر) که از این بین ۵۹ نفر را مردان و ۲۹ نفر را زنان به خود اختصاص می دادند.

از لحاظ تحصیلات جامعه مذکور غالباً دارای مدرک تحصیلی کارشناسی (۳۹ نفر، ۴۴/۳٪) بودند و اکثریت در رده سنی ۲۵ الی ۳۵ سال (۴۴ نفر، ۴۹/۴٪) قرار داشتند و از لحاظ وضعیت تأهل نیز غالباً متأهل بودند (۶۱ نفر، ۶۸/۵٪).

در میان معلمان مدارس (۲۲ نفر)، اکثریت از لحاظ جنسیت زن بودند (۱۴ نفر، ۶۳/۶٪) و غالب این جامعه تحقیق دارای مدرک لیسانس (۱۲ نفر، ۵۴/۵٪) و در رده سنی ۳۵ الی ۴۵ سال (۱۱ نفر، ۵۰٪) و متأهل (۲۰ نفر، ۹۰/۹٪) بودند. مربیان مهدکودک (۱۴ نفر) تماماً زن بوده که غالب آن ها دارای مدرک تحصیلی لیسانس بوده (۹ نفر، ۶۳/۴٪) و در بیشتر در رده سنی ۲۵ الی ۳۵ سال (۸ نفر، ۵۷/۱٪) قرار داشتند و از لحاظ وضعیت تأهل نیز غالباً متأهل بودند (۹ نفر، ۶۴/۳٪). در

کودک نیست. در صورتی که مطالعات قبلی نشان داده بودند که سندلی مرکزی عقب اتومبیل مکان مناسب برای قرار دادن سندلی کودک می باشد (۷).

نتایج مطالعه ای نشان داد که مقادیر خطر مرگ ومیر برای کودکانی که از سندلی ایمنی کودک استفاده می کنند در قبال عدم استفاده از آن برای نوزادان ۰/۲۷ (فاصله اطمینان ۰/۹۵٪)، ۰/۲۴ برای کودکان ۱ ساله، ۰/۴ برای آن هایی که ۲ سال دارند و ۰/۴۱ برای آن هایی که ۳ سال دارند می باشد. تخمین زده شده سندلی ایمنی کودک اثر زیادتری در طی تصادفات در محیط های روستایی و مسیروهای با نور کافی دارد. تخمین زده شده که کمربندهای ایمنی هم همانند سندلی کودک در جلوگیری از مرگ ومیر برای کودکان ۲ و ۳ ساله مؤثر و مهم است (۸).

در این تحقیق هدف شناسایی عوامل مؤثر در استفاده از سندلی ایمنی کودک در خودرو و اولویت بندی آن ها به ترتیب بالاترین نمره میانگین تا کمترین مقدار می باشد.

مواد و روش ها

چهار گروه معلمان مدارس (۲۲ نفر)، مربیان مهدکودک (۱۴ نفر)، کارکنان پلیس (۱۵ نفر) و جامعه تصادفی (۸۹ نفر) به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای و تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش را پرسشنامه محقق ساخته ۱۶ سؤالی با ۴ شاخص استفاده از سندلی کودک، تصویب قوانین، طراحی و نصب سندلی کودک در خودرو و سیاست های تشویقی تشکیل می داد. در تحقیق مورد نظر برای جوامع مختلف برای ۱۶ سؤال پرسشنامه به کمک روش آلفای کرونباخ (جدول ۱)، نشان دهنده اعتبار قابل قبول و بالای پرسشنامه ها می باشد. روش آماری تحقیق حاضر توصیفی - پیمایشی بوده که جهت تجزیه و تحلیل داده ها از بسته نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۸ استفاده شده است.

میان کارکنان پلیس (۱۵ نفر) برخلاف مربیان مهد و کودک تمامی افراد مرد بودند که در میان این جامعه مدرک غالب افراد برخلاف سایر جوامع، مدرک

فوق دیپلم داشتند ۷ نفر، (۴۶/۷٪). اکثریت کارکنان در رده سنی ۲۵ الی ۳۵ سال بوده ۷ نفر، (۴۶/۷٪) و اکثریت نیز متأهل بودند (۱۲ نفر، ۸۰٪) (جدول ۲).

جدول ۲. توزیع فراوانی (فراوانی، درصد) جوامع بر اساس مشخصات فردی

مشخصات فردی	جامعه		معلمان		مربیان مهد کودک		کارکنان پلیس		
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
جنسیت	مرد	۵۹	۶۶/۳	۸	۳۶/۴	۰	۰	۱۵	۱۰۰
	زن	۲۹	۳۲/۶	۱۴	۶۳/۶	۱۴	۱۰۰	۰	۰
	جمع	۸۹	۱۰۰	۲۲	۱۰۰	۱۴	۱۰۰	۱۵	۱۰۰
تحصیلات	دیپلم	۱۹	۲۱/۳	۶	۲۷/۳	۱	۷/۱	۳	۲۰
	فوق دیپلم	۲۷	۳۰/۳	۴	۱۸/۲	۴	۶۲/۸	۷	۴۶/۷
	لیسانس	۳۹	۴۳/۸	۱۲	۵۴/۵	۹	۶۴/۳	۴	۲۶/۷
	فوق لیسانس	۳	۳/۴	۰	۰	۰	۰	۱	۶/۷
	جمع	۸۸	۱۰۰	۲۲	۱۰۰	۱۴	۱۰۰	۱۵	۱۰۰
سن (سال)	کمتر از ۲۵	۲۹	۳۲/۶	۳	۱۳/۶	۱	۷/۱	۳	۲۰
	بین ۲۵ الی ۳۵	۴۴	۴۹/۴	۶	۲۷/۳	۸	۵۷/۱	۷	۴۶/۷
	بین ۳۵ الی ۴۵	۱۰	۱۱/۲	۱۱	۵۰	۲	۱۴/۳	۳	۲۰
	بالای ۴۵	۶	۶/۷	۲	۹/۱	۳	۲۱/۴	۲	۱۳/۳
	جمع	۸۹	۱۰۰	۲۲	۱۰۰	۱۴	۱۰۰	۱۵	۱۰۰
تأهل	متأهل	۶۱	۶۸/۵	۲۰	۹۰/۹	۹	۶۴/۳	۱۲	۸۰
	مجرد	۲۵	۲۸/۱	۲	۹/۱	۵	۳۵/۷	۳	۲۰
	جمع	۸۶	۱۰۰	۲۲	۱۰۰	۱۴	۱۰۰	۱۵	۱۰۰

میانگین در هر ۴ جامعه مورد تحقیق به ترتیب برای جامعه تصادفی (۳/۹۱)، معلمان (۴/۰۹)، مربیان مهد کودک (۴/۱۶) و پلیس راهنمایی و رانندگی (۴/۲) بیشترین مقدار را به نسبت سایر عوامل دارا می باشد. در پایان باید متذکر شد سطح معناداری برای آزمون تی یک طرفه در تمامی عوامل مقدار ۰/۰۰۱ به دست آمد که در سطح آلفای ۰/۰۵ کمتر از مقدار ۰/۰۵ بوده از این رو آزمون تی یک طرفه برای تمامی عوامل تأیید شده می باشد.

به کمک آزمون میانگین تک نمونه ای انجام شده برای عوامل مؤثر در استفاده از صندلی کودک برای جوامع تحقیق که نتایج آن در جدول ۳ آورده شده است. همان طور که در جدول آزمون تی یک طرفه (جدول ۳) مشاهده می شود میانگین آزمون برای تمامی عوامل در جوامع مورد تحقیق بالای عدد ۳ بوده که نشان دهنده تأثیر هر یک از عوامل در استفاده از صندلی کودک را نشان می دهد که در این بین متغیر طراحی و نصب صندلی کودک توسط خودروسازان با بیشترین مقدار

جدول ۳: آزمون میانگین یک طرفه برای عوامل مؤثر در استفاده از صندلی کودک برای جوامع مورد تحقیق

متغیرها	میانگین آزمون			
	جامعه تصادفی	معلمان	مربیان مهد	پلیس
استفاده از صندلی کودک	۳/۸۵	۳/۷۷	۳/۸	۳/۸
تصویب قوانین	۳/۴۷	۳/۴	۳/۵۱	۳/۱۳
طراحی و نصب	۳/۹۱	۴/۰۹	۴/۱۶	۴/۲
سیاست‌های تشویقی	۳/۶	۳/۸۸	۳/۸۹	۳/۷۶

(جدول ۳) می‌باشد که در آزمون فوق نیز عامل طراحی و نصب صندلی کودک توسط خودروسازان بیشترین نقش را در استفاده مردم از صندلی کودک از دید جوامع انتخاب شده، دارا می‌باشد. بعد از عامل طراحی و نصب صندلی کودک در خودرو توسط خودروسازان استفاده از صندلی کودک به دلیل جلوگیری از مرگ‌ومیر در مرتبه دوم قرار داشته و تصویب قوانین توسط دولت جهت الزام نمودن مردم در استفاده از صندلی کودک در مرتبه آخر از لحاظ اهمیت در استفاده از صندلی کودک توسط مردم را دارا می‌باشد.

جدول ۴: اولویت بندی متغیرها بر اساس آزمون فریدمن برای جوامع تحقیق

متغیرها	میانگین رتبه			
	جامعه تصادفی	معلمان	مربیان مهد	پلیس
استفاده از صندلی کودک	۲/۸۳	۲/۷۵	۲/۵۷	۲/۷۳
تصویب قوانین	۱/۹۲	۱/۴۵	۱/۵	۱/۲
طراحی و نصب	۲/۸۵	۳/۲۵	۳/۰۷	۳/۱۰
سیاست‌های تشویقی	۲/۴۱	۲/۵۵	۲/۸۶	۲/۹۷

جدول ۵: آزمون فریدمن برای جوامع تحقیق

متغیرها	جامعه تصادفی			
	معلمان	مربیان مهد	پلیس	تعداد
مجدور خی دو	۳۷/۵۵	۲۴/۸۵	۱۳/۲	۲۲/۵۵
درجه آزادی	۳	۳	۳	۳
سطح معناداری	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۱

در ادامه به منظور اولویت بندی و شناسایی مؤلفه‌هایی که بیشترین اهمیت را در زمینه کاهش تلفات رانندگی داشته اند از روش آزمون فریدمن استفاده گردید که نتایج آن در جدول ۷ الی ۱۴ آورده شده است طبق آزمون فریدمن متغیر طراحی و نصب صندلی کودک برای جوامع تصادفی، معلمان، مربیان مهدکودک و کارکنان پلیس راهنمایی و رانندگی به ترتیب با میانگین رتبه ۲/۸۵، ۳/۲۵، ۳/۰۷ و ۳/۱۰ بیشترین میانگین رتبه را در بین سایر متغیرها در جوامع آماری تحقیق دارا بوده از طرفی در جداول ۸، ۱۰، ۱۲ و ۱۴ سطح معناداری در آزمون فریدمن در تمامی جوامع آماری کمتر از ۰۵/۰ بوده که نشان دهنده آن است بین جوامع مختلف تحقیق از نظر عوامل مؤثر در استفاده از صندلی کودک و کاهش تلفات رانندگی اختلاف بارزی وجود دارد به گونه‌ای که طراحی و نصب صندلی کودک در خودروها برای استفاده از آن و کاهش تلفات رانندگی از دید جامعه تصادفی، معلمان، مربیان مهدکودک و کارکنان پلیس راهنمایی و رانندگی بیشترین نقش را دارا می‌باشد. که تأییدی بر آزمون تی یک طرفه

بحث

از دیدگاه جوامع مورد تحقیق (معلمان مدارس، مربیان مهدکودک و کارکنان پلیس راهنمایی و رانندگی) به استثناء جامعه تصادفی تحقیق توجه شرکت خودروسازی در طراحی را عامل مهمی در استفاده از صندلی کودک توسط مردم و کاهش تلفات رانندگی می دانند از دید جامعه تصادفی تحقیق اقدام خودروسازان در تحویل صندلی کودک را عامل مهم در استفاده از صندلی کودک و کاهش تلفات رانندگی می دانند نبود فضای کافی در برخی خودروها برای جای دادن صندلی کودک از دیدگاه اکثر جوامع کم اهمیت ترین عامل در استفاده از صندلی کودک و کاهش تلفات رانندگی است.

در بخش طراحی و نصب صندلی کودک در خودرو جوامع تحقیق معتقدند توجه شرکت خودروسازی در طراحی در استفاده مردم از صندلی کودک بسیار مهم بوده البته با امکان تولید انبوه صندلی کودک توسط صنایع داخلی باقیمت کمتر جهت رتبه بندی و بررسی تأثیرگذاری شاخص ها از آزمون فریدمن استفاده شد، که نتایج این آزمون برای جوامع تحقیق حاکی از بیشترین نمره برای شاخص طراحی و نصب صندلی کودک در خودرو می باشد. در زمینه مسؤولیت و پاسخگویی در خصوص ایمنی راه، صنعت نقش بسیار مهمی دارد. نقش آن در طراحی وسایل نقلیه، فروش آن ها و تولید وسایل صنعتی مرتبط با حمل و نقل و از طرفی توزیع آن در جامعه و استفاده کاربران راه از تولیدات بخش صنعت در عبور و مرور پدیدار می گردد. بخش صنعت این مسؤولیت را تشخیص داده و به بهبود ایمنی کمک قابل توجهی نموده است از این رو طراحی و نصب صندلی کودک در خودرو توسط صنعتگران نقش بسیار مهمی در استفاده عموم از این وسیله مهم و پیامد آن کاهش تلفات کودکان خواهد بود.

با توجه به نتایج آمار توصیفی متغیرها یا شاخص های تحقیق جوامع آماری معتقدند که استفاده از صندلی

کودک نقش مهمی در تلفات رانندگی داشته و از طرفی در بخش قوانین برخورد پلیس راهور سطح کشور را نیز در استفاده از صندلی کودک مهم می دانند.

برای تصویب قوانین در راستای اجباری نمودن رانندگان به استفاده از صندلی کودک در خودروها، غالب جوامع آماری تحقیق (تصادفی، مربیان مهد و کودک و پلیس راهنمایی و رانندگی) به استثناء معلمان مدارس ابتدایی از نقطه نظر یکسانی برخوردار بودند به گونه ای که از دید این جوامع برخورد پلیس راهور در سطح کشور را عامل مهمی برای استفاده مردم از صندلی کودک و به موجب آن کاهش تلفات رانندگی می دانند. از دید معلمان مدارس تصویب قوانین و الزام رانندگان به استفاده از صندلی کودک، نقش مهمی در استفاده مردم از صندلی کودک و کاهش تلفات رانندگی می دانند از دید تمامی جوامع تحقیق قوانین موجود در کشور کمترین نقش را در استفاده از صندلی کودک دارا می باشد.

رأی متغیر سیاست های تشویقی سازمان های مسئول در زمینه مؤثرترین عامل در استفاده از صندلی کودک هر ۴ جامعه تحقیق نظر متفاوتی داشتند از دیدگاه جامعه تصادفی و کارکنان پلیس راهنمایی و رانندگی امکان تولید انبوه صندلی کودک توسط صنایع داخلی باقیمت کمتر مهم ترین عامل در استفاده مردم از صندلی کودک است. از دیدگاه معلمان و مربیان مهدکودک (اختصاص یارانه دولتی به منظور خرید صندلی کودک) نقش مهمی در استفاده مردم از صندلی کودک و کاهش تلفات رانندگی دارد. اما برای کم اهمیت ترین عامل در استفاده از صندلی کودک توسط مردم و کاهش تلفات رانندگی غالب جوامع به استثناء جامعه تصادفی معتقدند توصیه پزشکان اطفال برای استفاده از صندلی ایمنی کودک کمترین نقش را در استفاده مردم از صندلی کودک و کاهش تلفات رانندگی دارد.

از دید جامعه تصادفی تحقیق اختصاص یارانه دولتی به منظور خرید صندلی کودک کمترین نقش برای ترغیب مردم جهت استفاده از صندلی کودک دارد.

پیشنهادها

- تصویب قوانین توسط دستگاه های قانون گذار و سیاست های تشویقی دولت در استفاده عموم مردم از این ابزار حیاتی کاربردی
- تدوین و برقراری مقررات و قوانین مربوط به اجباری کردن استفاده از صندلی ایمنی کودک در کشور
- تبلیغ برای استفاده از صندلی ایمنی کودک توسط رسانه های جمعی
- توجه به حساسیت خانواده ها درباره سلامت و ایمنی فرزندانشان
- وجود امکانات ملی برای اطلاع رسانی و آگاه ساختن مردم از اهمیت صندلی ایمنی کودک نیز از فرصت های موجود در کشور
- آموزش عمومی مردم از طریق رسانه ها
- آگاه ساختن گروه هدف (شامل مادران، آموزگاران و مربیان مهدکودک و پرستاران)
- فضاسازی و حمایت از تولید داخلی در مقابله با تحریم های جهانی

محدودیت های پژوهش

- عدم همکاری سازمان های مربوطه در زمینه ارائه آمار مربوط به علت اصلی تلفات و صدمات وارده به کودکان ناشی از تصادفات رانندگی
- تازه بودن موضوع پژوهش و عدم دسترسی به منابع و مطالب داخلی
- ضعف آموزش از طریق سازمان های مجری و عدم آگاهی عموم در زمینه استفاده از صندلی کودک در خودرو
- عدم دسترسی آسان به جامعه تحقیق (معلمان، مربیان مهدکودک و پلیس).

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از پایان نامه نویسنده دوم می باشد. بنابراین نویسندگان این مقاله از تمامی مسئولین، معلمان، دبیران مهدکودک و کارکنان پلیس راهنمایی و رانندگی خراسان شمالی برای تکمیل پرسشنامه ها و هماهنگی های لازم تقدیر و تشکر می نمایند.

References

1. Ahadi MR, Ghayem Asghari F. *New Technologies of Child Restraints in Cars*. Rahvar. 2011.8(13):48-64. (Full Text in persian)
2. Rafiee Far s, Moazzen Jami MH, Rezaee Mir Ghaed O, Amir Khani MA, Foolad Band F, Karimi M, et al. *Child Safety Guide*. Tehran: Shahr; 2009.(Text in persian)
3. Fooladband F. *Good Seats for Good Children*. Salamat Magazine.
4. Soori H. *Seat-belts and Child Restraints: A Road Safety Manual for Decision-makers and Practitioners*. Research Center for Safety Promotion and Injury Prevention. 2011.
5. Ainy E. *A Review of Challenges and Threats of Child Seat Law in Iran*. Journal of Safety Promotion and Injury Prevention, Sahhid Beheshti Medical University. 2013; 1(1):7.
6. Mehyari F, Ghorbani M. *World Report on Traffic Injury Prevention: Deputy of Research and Training, Ministry of Road and Transportation*. 2006.
7. Elvik R, Alena H. *The Handbook of Road Safety Measures*. 2nd, edition. Kerman Police Research ; 2009.
8. Rice TM, Anderson CL. *The Effectiveness of Child Restraint Systems for Children Aged 3 Years or Younger During Motor Vehicle Collisions: 1996 to 2005*. American journal of public health. 2009; 99(2):252.

Identifying and Prioritization of the Factors in the Use of Child Safety Seats (Case Study of Northen Khorasan Province)

Ahadi MR1*, Pavizian H2

Abstract

Backgrounds and Objective: Infants and children needs to be protecting while in the cars, which are compatible with body condition and weight and be able to accompany them at different stages of development .Given that safety belt use any special conditions are applicable to their body, hence the use of child safety seats in cars is inevitable Therefore, the present study the importance of using child safety seats in cars and reduce traffic fatalities and identify the factors influencing its use in cars deals.

Materials and Methods: this study, descriptive method and frequency distribution (mean, standard deviation) and Friedman ranking test such factors affect the use of the child seat in the vehicle were identified and prioritized. In this study, four groups, school teachers (22 people), Kindergarten instructors (14 people), Police staff (15 people), random community (89 people) were selected through stratified random sampling and simple random sampling. The research devices consist of researcher-made questionnaire including sixteen questions with four indicators of Child Seat use, law approval, Design and installation of child car seat and Incentive policies.

Conclusion: The results of the study show the highest score for design indicators and child seat installation in vehicles for research communities.

Keywords: Child Seat, Traffic Fatalities, Car Makers, Kindergarten Instructors, Design and Installation.

1. Transportation Research Institue, Iran University of Science & Technology, Tehran, Iran

2. Traffic Management, Police Uiversity, Tehran, Iran

* **Corresponding Author:** ahadireza@iust.ac.ir